

Aktuálnost a subjekt

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2013](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2013](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 4. 7. 2013
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 4. 7. 2013

Aktuálnost a subjekt

Subjekt nelze chápat jako složku či součást (pravého) jsoucna, ale ani jako nějaké jiné, samostatné jsoucno. Možná, že v něčem by mohl být považován za jistý „aspekt“ onoho jsoucna, jehož je subjektem, ale aspekt v tradičním pojetí nemá a nemůže mít povahu tak svébytnou, jakou musíme předpokládat u subjektu: aspekt nikdy nemůže „ovládat“ to, čeho je aspektem, zatímco subjekt se stává alespoň v jistém rozsahu pánem toho, jak se bude jsoucno-událost dále rozvíjet, jak bude probíhat (navzdory tomu, že to je samo jsoucno-událost, které si svůj subjekt vytváří či dotváří). Subjekt je vytvářen a dotvářen tak, že je s to se emancipovat, osvobodit od sepětí s aktuální fází událostného dění, ale přesto jej nelze redukovat na produkt tohoto dění (tj. odvodit z jeho „bylosti“); skutečným výsledkem tohoto utváření a dotváření není subjekt sám, nýbrž jeho spojení (vazby) s příslušným jsoucno-událostí, které je „akčnější“ naopak ze strany subjektu. A právě toto spojení se musí stále znovu měnit, tj. rozvazovat a znovu navazovat, aby se tak příslušnému subjektu aktivně umožnilo (otevřela možnost?) jakoby „zůstávat“ stále (resp. vždy znovu) „při-tom“, jak přichází nová jsoucnost, zatímco ta právě aktuální již odchází. A nejen to; subjekt je – na rozdíl od svého jsoucna-události – schopen vycházet přicházející budousti vstříc nově, je jakoby vykročen, vysunut, vyčnívat, stát ven do budousti, a dokonce v jistém rozsahu a smyslu i do budoucnosti, která „přesahuje“ pouhou budoust. Subjekt je s to „reagovat“ na určité (nepředmětné, ale adresné) výzvy, které nejen počítají se zapojením čehosi nového, co nebylo a není v „plánu“ událostného dění; a protože má v tomto dění jistou dominantní pozici a funkci, může aktuálně (a aktivně) v určitém rozsahu toto dění ovlivnit, jakoby přehodit výhybky.

(Písek, 130704-1.)